

Paisatges trobats

Josep Santesmases és un dels historiadors locals més importants de les comarques del sud, però també poeta i un excel·lent prosista. Guanyador del premi de Narrativa Memorialística de Benicarló ens arriba *Els paisatges trobats* (Onada ed.), un dietari dels dos últims anys, on el paisatge de Vilarodona i altres indrets són els protagonistes, com si fossin animats. Santesmases omple d'amor aquestes pàgines, on les oliveres, els pobles abandonats, els antics campanars o els canvis de temps aconseguen que la bellesa es faci plenitud. És el testimoni serà d'un món aliè a la cultura urbana i la neurastènia de les ciutats, però una mirada compassiva a la terra i al cel, als núvols que passen. No es perdin aquest tresor planià. *

Els desertors

Magnífica història la que ens ofereix el professor universitari de filosofia Agustí Segarra a *Rendició a la neu* (Grega). Ens ofereix la història de dos germans que decideixen desertar del cos de carabiners de la comandància de Puigcerdà cap al final de la guerra i patir les condicions adverses dels camps de concentració i l'exili fins arribar al París ocupat. Les descripcions potents i el nervi com a narrador fan que aquesta novel·la tanqui la seva trilogia sobre la Catalunya contemporània amb una obra que hauria de ser un referent. Només per l'evocació de l'exode republicà o el passeig per mercat de Les Halles el llibre ja valdria la pena, però és ple de moments culminants. La veritat és que es fa breu tot i la intensitat. *

Palau per Pi de Cabanyes

L'oportunitat de reviu la personalitat i la intensitat creativitats de Josep Palau i Fabre ens arriba a través del volum *Foc secret de Josep Palau i Fabre*, d'Oriol Pi de Cabanyes, que acaba de publicar Curbet coincidint amb el centenari de l'Alquimista. En aquest assaig, Pi recupera articles i presenta capítols d'una història d'amistat i també una lectura en profunditat, en alguns moments gairebé psicoanalítica, de Palau i Fabre, amb les seves filies i fòbies. El volum és important pel retrat d'un escriptor, que esdevindrà un clàssic, i també perquè tenim l'Oriol Pi més brillant, el més romàntic, el dels seus inicis com a narrador. Sap copsar en poques línies tot el talent irreverent de Palau, però també la seva vessant com a artesà de l'obra de Picasso i, sobretot, l'anecdòtic d'un personatge del segle, que va combatre a la guerra, que va ser titllat de col·laboracionista, que va participar en els intents de recuperar la nostra literatura de manera clandestina, que es va exiliar a París –on es va relacionar amb la *crème de la crème*, els Artaud, Malraux, Sartre, Camus, Paz...– i va ser un activista incansable en favor de la cultura catalana i la llibertat. També episodis més foscos, com la marginació dins determinats cercles o la campanya que determinats escriptors catalans van fer en contra seva quan Palau va ser al capdavant del Pen Club. En definitiva, el llibre és una de les grans aportacions al l'Any Palau i Fabre, un regal per als iniciats i per als que vulguin descobrir-lo. *

Chirbes en català

Els que vam conèixer Rafael Chirbes sabem la simpatia que sentia per la seua llengua materna i per Barcelona, on va passar anys feliços i incerts. A tres anys del traspàs, la fundació que porta el seu nom i Lletra Impresa presenten una traducció de Carles Mulet al valencià de *La bona lletra*, una novel·la que narra una història familiar en què la mare explica al fill en primera persona tots els avatars dels derrotats i les conseqüències: l'ambient de misèria i indignitat del país, que el narrador de Tavernes tan bé va recrear en moltes de les obres posteriors. El que ha estat considerat el millor novel·lista de la seua època, el podem sentir ara en la seua llengua quotidiana i casolana. Bravo! *

